

Consiliul de administraţie al Băncii Naţionale a României, întrunit în ședința de astăzi, 10 mai 2022, a hotărât următoarele:

- majorarea ratei dobânzii de politică monetară la nivelul de 3,75 la sută pe an, de la 3,00 la sută pe an, începând cu data de 11 mai 2022;
- majorarea ratei dobânzii pentru facilitatea de creditare (Lombard) la 4,75 la sută pe an, de la 4,00 la sută pe an și creșterea ratei dobânzii la facilitatea de depozit la 2,75 la sută, de la 2,00 la sută pe an, începând cu data de 11 mai 2022;
- păstrarea controlului ferm asupra lichidității de pe piața monetară;
- menținerea nivelurilor actuale ale ratelor rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în lei și în valută ale instituțiilor de credit.

Rata anuală a inflației a consemnat un nou salt în luna martie 2022, urcând la 10,15 la sută, de la 8,53 la sută în februarie, în principal ca efect al accentuării scumpirii alimentelor procesate și combustibililor, sub impactul creșterii abrupte a cotațiilor mărfurilor agroalimentare și țițeiului, odată cu invadarea Ucrainei de către Rusia și cu impunerea sancțiunilor internaționale.

În trimestrul I 2022, rata anuală a inflației a înregistrat astfel o nouă creștere substanțială (de la 8,19 la sută în decembrie 2021) și peste așteptări, cu o contribuție însă mult mai modestă din partea componentelor exogene ale IPC, în condițiile aplicării schemelor de plafonare a prețurilor la energie pentru populație. Pe acest fond, scăderile de dinamică consemnate de prețurile energiei electrice și gazelor naturale pe ansamblul trimestrului I au contrabalansat în bună măsură influențele creșterii ample a prețului combustibililor și a prețurilor LFO.

Rata anuală a inflației CORE2 ajustat și-a accentuat considerabil trendul ascendent în trimestrului I 2022, inclusiv față de previziuni, mărindu-se de la 4,7 la sută în decembrie 2021, la 7,1 la sută în martie. Evoluția ei continuă să reflecte efectele majorărilor ample cvasi-generalizate ale cotațiilor materiilor prime, prioritar agroalimentare, și ale costurilor crescute cu energia și transportul, alături de influențele blocajelor în lanțuri de producție, potențate pe plan intern de cotele înalte ale așteptărilor inflaționiste pe termen scurt, de reziliența cererii pe anumite segmente, precum și de ponderea însemnată deținută în coșul de consum de produsele alimentare și de cele importate.

Prin urmare, creșterea accentuată a ratei anuale a inflației în trimestrul I 2022 a continuat să fie determinată de șocurile globale pe partea ofertei, amplificate în acest interval de declanșarea războiului din Ucraina și de sancțiunile instituite, ce au accelerat ascensiunea puternică a inflației pe plan mondial, inclusiv în numeroase state europene. Astfel, creșteri mari ale ratei anuale a inflației, inclusiv a celei de bază, au fost consemnate în multe țări din Europa și în SUA, în condițiile unei situații macroeconomice fără precedent în ultimele decenii.

Rata medie anuală a inflației IPC și cea calculată pe baza indicelui armonizat al prețurilor de consum (IAPC – indicator al inflației pentru statele membre UE) au crescut în martie 2022 la 6,5 și la 5,6 la sută, de la 5,0 la sută, respectiv, 4,1 la sută, în luna decembrie 2021.

Noile date statistice reconfirmă comprimarea activității economice cu 0,1 la sută în trimestrul IV 2021 față de trimestrul precedent, ca urmare a deteriorării semnificative a performanțelor agriculturii, evoluție ce implică menținerea excedentului de cerere agregată la o valoare scăzută în acest interval, în linie cu previziunile din februarie, inclusiv ca efect al revizuirii recente a datelor statistice privind evoluția PIB în cursul anilor 2020 și 2021.

Se reconfirmă, totodată, scăderea dinamicii anuale a PIB la 2,4 la sută în trimestrul IV 2021, de la 6,9 la sută în precedentele trei luni, pe seama slăbirii considerabile a ritmului absorbției interne. În schimb, exportul net și-a redus aportul negativ la avansul PIB, în condițiile în care scăderea dinamicii anuale a volumului importurilor de bunuri și servicii a devansat-o pe cea a volumului exporturilor. Pe acest fond, creșterea anuală a soldului negativ al balanței comerciale a decelerat semnificativ față de trimestrul III, dată fiind și restrângerea decalajului nefavorabil dintre variația prețurilor importurilor și cea a prețurilor exporturilor. Deficitul de cont curent și-a mărit însă substanțial avansul în termeni anuali, sub influența deteriorării balanței veniturilor secundare, ponderea acestuia în PIB majorându-se astfel la 7,0 la sută pe ansamblul anului 2021, de la 5,0 la sută în 2020.

Cele mai recente date și analize indică o reaccelerare ușoară a creșterii economiei în trimestrul I 2022, urmată însă de o cvasi-stagnare în trimestrul II, sub impactul războiului din Ucraina și al sancțiunilor asociate. Evoluția PIB din trimestrul I implică totuși o descreștere ușoară a dinamicii lui anuale și în acest interval, pe fondul continuării manifestării unui efect de bază, după cum arată și indicatorii cu frecvență ridicată.

Astfel, menținerea cvasi-constantă a ritmului anual de creștere a comerțului cu amă¬nuntul și a celui auto-moto în intervalul ianuarie-februarie a fost acompaniată de scăderea puternică a acestuia pe segmentul serviciilor prestate populației. Dinamica anuală a producției industriale a s-a mărit totuși ușor, revenind astfel în teritoriul pozitiv, iar volumul lucrărilor de construcții și-a accelerat considerabil creșterea în termeni anuali. Totodată, majorarea ceva mai pronunțată consemnată pe ansamblul celor două luni de variația anuală a importurilor de bunuri și servicii în raport cu cea a exporturilor reflectă cu precădere efectul nefavorabil al evoluțiilor prețurilor externe. Acesta a determinat însă o accentuare semnificativă a creșterii deficitului comercial față de aceeași perioadă a anului trecut, dar mai modestă a deficitului de cont curent, în condițiile ameliorării balanței veniturilor secundare, inclusiv pe seama intrărilor de fonduri europene de natura contului curent.

În același timp, efectivul salariaților din economie și-a prelungit ascensiunea ușoară în primele două luni din 2022, dar în contextul unor evoluții neuniforme la nivel sectorial, în timp ce rata șomajului BIM a rămas constantă în trimestrul I, la 5,7 la sută, vizibil peste valorile pre-pandemice și semnificativ deasupra minimului istoric consemnat în august 2019. Deficitul de forță de muncă raportat de companii și-a accelerat însă creșterea, inclusiv în debutul trimestrului II, rămânând totuși semnificativ sub vârful din anii pre-pandemie, iar intențiile de angajare pe orizontul apropiat de timp s-au redresat în aprilie, mai ales în comerț și servicii - probabil și ca urmare a ridicării restricțiilor de mobilitate -, dar mai modest în industrie, inclusiv în contextul efectelor și incertitudinilor generate de războiul din Ucraina și de sancțiunile instituite.

Pe piața financiară, principalele cotații ale segmentului monetar interbancar au continuat să crească relativ alert în perioada recentă, sub impulsul majorării ratei dobânzii de politică monetară din aprilie, precum și pe fondul controlului ferm exercitat de banca centrală asupra lichidității de pe piață și al așteptărilor privind creșterea pe mai departe a ratei dobânzii-cheie. La rândul lor, randamentele titlurilor de stat și-au prelungit ori și-au accentuat traiectoria ascendentă, inclusiv sub influența unei noi deteriorări a sentimentului investitorilor financiari față de piețele din regiune, în contextul războiului din Ucraina, dar și al expectațiilor privind creșterea relativ mai alertă a ratei dobânzii de către Fed. Totodată, rata medie a dobânzii la depozitele noi la termen și-a accelerat considerabil creșterea în martie și pe ansamblul trimestrului I 2022. În această conjunctură, cursul de schimb leu/euro s-a menținut relativ stabil și în luna aprilie.

Dinamica anuală a creditului acordat sectorului privat și-a stopat ascensiunea în martie, dar la un nivel deosebit de înalt, de 15,7 la sută (15,8 la sută în februarie), în contextul intensificării puternice a activității de creditare, mai cu seamă pe segmentul societăților financiare, și cu un aport în creștere, dar relativ modest, al programelor guvernamentale. Ponderea componentei în lei în creditul acordat sectorului privat a continuat să se mărească, ajungând la 72,7 la sută. În ședința de astăzi, Consiliul de administrație al BNR a analizat și aprobat Raportul asupra inflației, ediția mai 2022, document ce încorporează cele mai recente date și informații disponibile.

Prognoza actualizată evidențiază o nouă deteriorare considerabilă a perspectivei inflației, în condițiile în care traiectoria prognozată a dinamicii ei anuale cunoaște o amplă revizuire suplimentară în sens ascendent pe întregul orizont de prognoză, sub impactul puternic al șocurilor globale pe partea ofertei, amplificate și prelungite de războiul din Ucraina și de sancțiunile impuse Rusiei.

Astfel, rata anuala a inflației este așteptată să-și accentueze ascensiunea în trimestrul II 2022 și să descrească doar gradual în următoarele patru trimestre, dar mai alert ulterior, pe fondul unor ample efecte de bază și în condițiile restrângerii excedentului de cerere agregată spre valori cvasi-nule. Prin urmare, dinamica inflației va urca probabil considerabil peste nivelurile previzionate anterior și va coborî la niveluri de o cifră doar în semestrul II 2023, rămânând deasupra intervalului țintei la finele orizontului prognozei.

Determinante pentru noua perspectivă a inflației sunt majorările mult mai ample anticipate ale prețurilor alimentelor procesate și combustibililor, precum și ale prețurilor gazelor naturale și energiei electrice, al căror impact inflaționist va fi însă atenuat substanțial până în martie 2023 de schemele de plafonare a prețurilor la energie pentru consumatorii casnici, dar se va evidenția pregnant ulterior, contrabalansând parțial și temporar influențele de sens opus venite din efecte de bază și din corecții probabile ale cotațiilor mărfurilor energetice.

Incertitudini sunt totuși asociate impactului prezumat, dar și duratei, schemelor de plafonare a prețurilor la energie extinse până în luna martie 2023, iar riscuri notabile continuă să vină din evoluția cotațiilor materiilor prime, mai ales a celor agroalimentare și energetice, precum și din acutizarea/prelungirea blocajelor în lanțuri de producție și aprovizionare, în contextul războiului din Ucraina și al sancțiunilor asociate.

Războiul din Ucraina și sancțiunile impuse Rusiei amplifică însă considerabil și incertitudinile și riscurile la adresa perspectivei activității economice, implicit a evoluției pe termen mediu a inflației, prin efectele potențial exercitate, pe multiple căi, asupra puterii de cumpărare și încrederii consumatorilor, precum și asupra activității, profiturilor și planurilor de investiții ale firmelor, dar și prin afectarea economiei europene/globale și a percepției de risc asupra economiilor din regiune, cu impact nefavorabil asupra costurilor de finanțare.

O sursă importantă de incertitudini și riscuri rămâne, de asemenea, absorbția fondurilor europene, în special a celor aferente programului *Next Generation EU*, care este condiționată de îndeplinirea unor ținte și jaloane stricte în implementarea proiectelor aprobate.

Incertitudini și riscuri sunt însă asociate și conduitei politicii fiscale, având în vedere cerința continuării consolidării bugetare în contextul procedurii de deficit excesiv și al tendinței generale de înăsprire a condițiilor de finanțare, dar într-o conjunctură economică și socială dificilă pe plan intern și global, marcată puternic de războiul din Ucraina și de sancțiunile instituite.

Deosebit de relevante sunt, de asemenea, perspectiva conduitei politicilor monetare ale BCE și Fed, precum și nivelul și dinamica majorării ratelor dobânzilor reprezentative de către băncile centrale din Cehia, Polonia și Ungaria.

În ședința de astăzi, 10 mai 2022, pe baza evaluărilor și a datelor disponibile în acest moment, precum și în condițiile incertitudinilor extrem de ridicate, Consiliul de administrație al BNR a hotărât majorarea ratei dobânzii de politică monetară la nivelul de 3,75 sută pe an, de la 3,00 la sută pe an, începând cu data de 11 mai 2022. Totodată, s-a decis majorarea ratei dobânzii pentru facilitatea de creditare (Lombard) la 4,75 la sută pe an, de la 4,00 la sută pe an, și creșterea ratei dobânzii la facilitatea de depozit la 2,75 la sută pe an, de la 2,00 la sută, precum și păstrarea controlului ferm asupra lichidității de pe piața monetară. De asemenea, Consiliul de administrație al BNR a decis menținerea nivelurilor actuale ale ratelor rezervelor minime obligatorii pentru pasivele în lei și în valută ale instituțiilor de credit.

Deciziile CA al BNR urmăresc ancorarea anticipațiilor inflaționiste pe termen mediu, precum și stimularea economisirii prin creșterea ratelor dobânzilor bancare, în vederea readucerii durabile a ratei anuale a inflației în linie cu ținta staționară de 2,5 la sută ±1 punct procentual, într-o manieră care să contribuie la realizarea unei creșteri economice sustenabile.

BNR monitorizează atent evoluțiile mediului intern și internațional și utilizează instrumentele de care dispune în vederea îndeplinirii obiectivului fundamental privind stabilitatea prețurilor pe termen mediu.

Noul Raport trimestrial asupra inflației va fi prezentat publicului într-o conferinţă de presă organizată în data de 12 mai 2022, ora 11:00. Minuta deliberărilor privind adoptarea deciziei de politică monetară în cadrul ședinței de astăzi va fi publicată pe website-ul BNR în data de 20 mai 2022, la ora 15:00.

Conform calendarului anunțat, următoarea ședință a CA al BNR dedicată politicii monetare va avea loc în data de 6 iulie 2022.

*

*

__ BNR